

Campagne 2024 12 werken van Decenniumdoelen

Armoede blijft een schande in een rijk land. België wordt rijker, maar de armoede blijft hoog. Armoede is een onrecht want de grondwet (art.23) bepaalt dat eenieder recht heeft op een menswaardig bestaan. Het zijn niet de armen die bestreden moeten worden, met cynische clichés en misplaatste vooroordelen. Wel de armoede, met maatregelen die echt werken, op verschillende domeinen.

En dat kan. Onze 12 werken zijn betaalbaar en realiseerbaar.

12 werken voor een moedig beleid:

1. Alle sociale minima (vervangingsinkomens en bijstandsuitkeringen) boven de Europese armoedegrens tillen.

Dat betekent dat de vervangingsinkomens en bijstandsuitkeringen worden opgetrokken tot boven de Europese armoedegrens tegen 2030. Deze uitkeringen, toeslagen en bijslagen worden ook automatisch toegekend. Ze worden bovendien welvaartsvast gemaakt en volledig geïndexeerd.

“Armoede gaat in de eerste plaats over een gebrek aan geld. Een inkomen boven de armoededrempel is een absolute voorwaarde om menswaardig te kunnen leven. Tijdens de huidige legislatuur werden de minimumuitkeringen opgetrokken, maar nog altijd liggen de meeste uitkeringen ver onder de armoededrempel. Dus politici, toon politieke moed: alle uitkeringen moeten eindelijk boven de armoedegrens!”
Anne Van Lancker, voorzitter Decenniumdoelen

2. De koppeling van het Groeipakket aan de levensduurte, door ‘automatische volledige indexering’ en een gerichte verhoging van de sociale toeslagen.

Dat betekent dat het Groeipakket automatisch wordt geïndexeerd volgens de gezondheidsindex (zoals dit vóór de regionalisering van toepassing was) en dat de sociale toeslagen verhoogd en verfijnd uitgefaseerd worden volgens de hoogte van het inkomen (hoe lager het inkomen, hoe hoger de sociale toeslag) en eventueel andere parameters (aantal kinderen in het gezin, leeftijd, ...). Op die manier worden inkomensvallen vermeden.

“Het groeipakket is hét instrument bij uitstek in de strijd tegen kinderarmoede. Helaas lijkt de Vlaamse regering de kracht van dit instrument niet te zien. Zo wordt het groeipakket niet meer zoals vroeger automatisch geïndexeerd en vermindert het dus in waarde. Dat moet anders, zeker voor kwetsbare gezinnen. Door alle bedragen volledig en automatisch te indexeren én de sociale toeslagen gericht te verhogen zouden deze gezinnen, waaronder veel eenoudergezinnen, hun financiële situatie rechtstreeks verbeteren.” Ayoubi Benali, adviseur Vlaams ABVV

3. De afschaffing van de verplichte gemeenschapsdienst in het kader van een humaan activeringsbeleid met o.m. laagdrempelige toegang tot de arbeidsmarkt.

Dat betekent een ‘fair activeringsbeleid’ dat vertrekt vanuit de noden, wensen en competenties van de werkzoekende zelf en zoveel mogelijk inzet op positieve hefboomen (zoals voldoende toegankelijke kinderopvang, bereikbare jobs en volwaardig aangepast werk) die betere toeleiding naar werk mogelijk maken. De verplichting tot gemeenschapsdienst is daarentegen een belemmering tot werk, want hierdoor vermindert de beschikbare tijd die nodig is om actief en gericht op zoek te gaan naar werk of bijscholing op maat van de werkzoekende.

“Eigen-schuld-dikke-bult” maatregelen helpen niemand vooruit. In plaats van mensen een oneindig carrousel van bemiddelings-, opleidings- en stagetrajecten te laten doorlopen, moeten we écht perspectief naar duurzaam werk kunnen bieden.” Jolien De Norre, Adviseur Studiedienst ACV

4. Meer investeringen in de sociale economie met minstens 10.000 plaatsen extra en een nieuw groeipad voor ‘klimaatjobs’.

Dat betekent dat onze economie meer aandacht moet hebben voor werknemers die vandaag niet (meer) terecht kunnen in de reguliere economie en die sterker inzet op zowel individueel als collectief maatwerk. Meer investering in sociale ‘klimaatjobs’ (zoals o.a. kringwinkels, fietspunten, herstel elektro,...) levert niet alleen een grotere maatschappelijke meerwaarde op, maar biedt ook een grote bijdrage aan een ‘rechtvaardige klimaattransitie’.

“De strijd tegen de klimaatverandering is een kans om onze economie te verduurzamen en nieuwe jobs te creëren aangepast op kwetsbare arbeidsprofielen.” Caroline Van de Sande, Adviseur Vlaamse Regionale ACLVB

5. Een sterke solidaire verplichte ziekteverzekering met een groeinorm voor de financiering van minstens 3%

Dat betekent een ziekteverzekering die enkel via voldoende middelen kan garanderen dat iedereen op een gelijkwaardige manier recht heeft op betaalbare

en hoogstaande gezondheidszorg. Om een antwoord te blijven bieden op de toenemende noden door vergrijzing, duurdere medische innovaties en meer gezondheidsgelijkheid is een voldoende en solidaire financiering absoluut noodzakelijk met een groeinorm van minstens 3% .

“Onze solidaire ziekteverzekering is een investering met een grote sociale en economische meerwaarde. Het is de beste garantie op een gezondheidszorg die er is voor iedereen, ongeacht inkomen, gezondheid of afkomst.” Mathias Neelen, Stafmedewerker Strategische Projecten Solidaris

6. Verdere verfijning van het systeem van de maximumfactuur en een bredere en veralgemeende toepassing van de derdebetalersregeling.

Dat betekent een beperking van de indexering van de plafonds van de Maximumfactuur, waardoor de burger beter beschermd wordt tegen de aan inflatie gekoppelde schommelingen en een bredere en meer algemene toepassing van de derdebetalersregeling, zodat de burger straks ook ‘effectief’ kan genieten van deze toepassing bij alle zorgverleners (huisartsen, tandarts, specialisten). Zo’n veralgemening draagt bij tot een betere take-up van de rechten door mensen met een laag inkomen.

“Dat de derdebetalersregeling mogelijk werd voor alle patiënten bij alle zorgverleners is een grote stap vooruit. Verdere inspanningen zijn echter nodig om te komen tot een bredere en meer algemene toepassing ervan.” Sigrid Vancorenland, stafmedewerker studiedienst CM

7. Invoering maximumfactuur in het secundair onderwijs en maatregelen om de kosten in het basisonderwijs effectief te doen dalen.

Dat betekent de verplichte invoering van een vaste maximumfactuur in de eerste graad secundair onderwijs vanaf het schooljaar 2025-2026 en dat een gedifferentieerde maximumfactuur in de twee en derde graad stapsgewijs wordt ingevoerd vanaf het schooljaar 2026-2027.

“Het invoeren van een maximumfactuur in het secundair onderwijs draagt écht bij aan gelijke kansen in het onderwijs. Zo wordt het onderwijs toegankelijk voor alle leerlingen, ongeacht hun achtergrond.” Heidi Degerickx, Coördinator Netwerk Tegen Armoede

8. Een verhoging en versnelling van de investeringen in sociale huisvesting met 14% (20% in stedelijk context) als bindende beleidsdoelstelling in 2035, met specifieke aandacht voor energie-efficiëntie.

Dat betekent een sterke uitbreiding van de sociale woningmarkt op 10 jaar voor iedereen die recht heeft op sociale huisvesting (waaronder de 250 000 mensen op de huidige wachtlijst), met een aangepaste groeinorm die rekening houdt met de specifieke 'stedelijke context'. Door hierbij tegelijk aandacht te hebben voor de kwaliteit en de energie-efficiëntie, bieden we een grote bijdrage aan een 'rechtvaardige klimaattransitie'.

"Met meer sociale woningen geven we niet alleen onderdak, maar ook stabiliteit en hoop op een uitweg uit armoede. Wanneer we de investeringen ook gebruiken om de energie-efficiëntie van de woningen in Vlaanderen te verbeteren, zetten we een stap naar een duurzame toekomst voor allen." Koen Trappeniers, directeur Welzijnzorg vzw

9. Verhoging van de kwaliteit en de energie-efficiëntie van de sociale en private huurwoningen met doorgedreven renovatieprogramma's. Maximale inzet van hernieuwbare energie en energiezuinige toestellen.

Dat betekent een huurmarkt, die normerend inzet op kwaliteit en energie-efficiëntie, waardoor (sociale) huurders met een laag inkomen niet alleen meer kosten besparen, maar ook beter beschermd worden tegen energie- en klimaatcrisissen. Hiervoor moet het huidige systeem van energie- en renovatiepremies toegankelijker worden. 'Hernieuwbare energie' en 'energiegemeenschappen' dienen eveneens toegankelijk te zijn voor mensen met lage inkomens.

"De meest sociaal rechtvaardige klimaatmaatregel voor de laagste inkomens zet in op meer betaalbare, kwaliteitsvolle en energiezuinige sociale woningen. Bouwen en renoveren. Zo pak je niet alleen de grote nood aan huisvesting aan maar zet je tegelijk belangrijke stappen in het behalen van de klimaatdoelstellingen." Kristel De Vos, Beleidsmedewerker SAAMO

10. Uitbreiding en automatische toekenning van het sociaal energietarief voor de 20% laagste inkomens en een getrapt systeem voor de groep uit de derde inkomensdeciël, zodat zij niet langer uit de boot vallen.

Dat betekent een uitbreiding van het sociaal tarief naar de 20% laagste inkomens, zoals de facto al het geval was tijdens de energiecrisis in 2021-2023, maar ook het progressief afbouwen van dit recht voor de groepen net boven die 20%-inkomensgrens door middel van een getrapt systeem, zodat inkomensvallen worden vermeden. Zo is er niet langer sprake van een alles-of-niets-situatie voor het sociaal tarief, maar een gemilderde afbouw.

"Het sociaal tarief zorgt in heel België voor warme huizen die anders koud waren gebleven. Een grote groep valt daarbij echter onterecht uit de boot. We pleiten

daarom voor een uitbreiding naar de 20% laagste inkomens.” Martin Schoups, Adviseur onderzoek & ontwikkeling - Beweging.net

11. Verlaging van de drempels voor en automatische toekennen van de huurpremie voor iedereen die 1 jaar op de wachtlijst staat.

Dat betekent dat alle huurders in plaats van 4 jaar op de wachtlijst voor een sociale woning, reeds na 1 jaar automatisch en effectief recht kunnen hebben op een huurpremie. Daarnaast moeten de huidige voorwaarden met betrekking tot de maximale huurprijs (zonder bijkomende kosten) en de gehanteerde kwaliteitsnormen zo maximaal mogelijk verlaagd worden ten aanzien van de huurder, zodat zij niet langer het slachtoffer zijn van huisjesmelkerij of andere wanpraktijken.

“In afwachting van een sociale woning -waar ze recht op hebben- betalen veel mensen met een laag inkomen zich blauw op de private huurmarkt. Een automatisch toegekende huurpremie voor iedereen die 1 jaar op de wachtlijst staat is dan toch het minste wat de overheid kan doen?” Klaas Poppe, inhoudelijk medewerker bij SAM vzw

12. Positieve acties voor meer gelijke kansen en juridische praktijktesten om discriminatie op de arbeid -en woonmarkt terug te dringen.

Dat betekent tijdelijke en proportionele voorrangsmatregelen (zoals o.a. voorbehouden jobplaatsen en quota voor kansengroepen in de verschillende stadia van de selectieprocedures en bij aanwerving, maar ook mentorprojecten en stageplaatsen voorbehouden voor kansengroepen) om de feitelijke ongelijkheid van personen met migratieachtergrond te corrigeren naar en op de arbeidsmarkt. **Dat betekent** ook een Vlaams beleid dat juridische, proactieve praktijktesten een volwaardige plaats geeft, zodat inbreuken op de non-discriminatiegeving kunnen worden vastgesteld.

“Personen met migratieachtergrond worden op de arbeids- en huizenmarkt buitenproportioneel geconfronteerd met uitsluitingsmechanismen zoals discriminatie, een hogere kans op armoede en andere drempels. Via praktijktesten sporen we discriminatie op om zo te sensibiliseren en waar nodig eventueel te sanctioneren. Daarnaast is het cruciaal in te zetten op positieve acties om ongelijkheden te corrigeren en gelijke kansen te creëren.” Rafke, beleidsmedewerker LEVL

Onontbeerlijk voor deze 12 werken zijn:

- Rechtvaardige fiscaliteit, die ook de vermogens eerlijk belast, voor minder ongelijkheid en meer middelen voor armoedebestrijding en voor een ambitieus en sociaal klimaatbeleid.

Dit betekent een rechtvaardig systeem waarbij alle vormen van inkomsten uit arbeid en alle vormen van (inkomsten uit) vermogen worden belast naargelang de draagkracht. Dat houdt een sterk strijd in tegen fiscale fraude, ontwijking en 'vervennootschappelijking'. En het wegwerken van inkomensvallen die ontstaan door het abrupt wegvallen van de belastingvermindering bij stijging van een vervangingsinkomen of pensioen.

"Laten we stoppen met het vergoelijken van de armoede-toestand in Vlaanderen. Laten we het eindelijk eens hebben over de inkomstenzijde. Eerlijke fiscaliteit mag dan ook niet langer taboe zijn om de ongelijkheid en de armoede structureel aan te pakken." Seppe Vanhex, coördinator Decenniumdoelen.

- Verplichte armoede- of inkomenstoets voor alle beleidsmaatregelen.

Dit betekent dat vooraf aan het regeerakkoord, de meerjarenplannen, de begrotingen en alle belangrijke maatregelen getoetst wordt wat de impact op armoede en ongelijkheid is. Concreet betekent dit dat getoetst wordt wat de gevolgen zijn van het beleid voor alle groepen die het moeilijk hebben, zoals eenoudergezinnen, mensen met een beperking, baanloze gezinnen, mensen met een korte scholing, mensen met een migratieachtergrond... De toets wordt regelmatig geëvalueerd om evoluties in armoede goed op te kunnen volgen.

"Art. 23 in onze grondwet bepaalt dat 'Ieder het recht heeft een menswaardig leven leiden.' Daarom is armoede bestrijden recht trekken wat krom is : een rechte lijn trekken tussen grondrechten en beschaving, de verbinding maken tussen de tekst van de grondwet en de context van een solidaire samenleving. Laat ons die lijn trekken en die verbinding maken." Jos Geysels, gewezen voorzitter en huidig lid van de stuurgroep Decenniumdoelen.

Wij schrijven dus een ander verhaal voor een moedig beleid.

En dat verhaal schrijven we samen.

